

НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Силабус навчальної дисципліни «ПСИХОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Інститут	Оперативно-рятувальних сил
Кафедра	Психології діяльності в особливих умовах
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Обсяг навчальної дисципліни	4 кредити ЕКТС/120 год.
Тип навчальної дисципліни	Вибіркова
Навчальний семестр	Третій
Форма здобуття вищої освіти	Очна, заочна
Мова викладання	Українська
Викладач(і)	<p>Яценко Тамара Семенівна, професор кафедри психології діяльності в особливих умовах навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України</p> <p>Наукові інтереси стосуються проблем глибинної психології, зокрема розробки психодинамічної теорії та глибинної психокорекції. Дослідження сутності психіки в її цілісності та розробці нових методів її глибинно-психологічного пізнання</p> <p>Автор та співавтор понад 500 наукових праць, серед яких – монографії, навчальні посібники, науково-методичні публікації, статті у фахових та міжнародних виданнях, присвячені проблемам глибинної психокорекції, психотерапії, психології несвідомого, профілактики та подолання в т.ч. адиктивних форм поведінки. У центрі наукових досліджень перебуває розробка та багаторічна апробація методу активного соціально-психологічного пізнання психіки (АСПП), що має визнання в Україні та закордоном.</p> <p>Профіль Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=zXliU8wAAAAJ&hl</p> <p>Профіль WoS (Researcher ID) : https://publons.com/researcher/Q-5545-2018</p> <p>Контактні дані для консультування: електронна пошта: yatsenko_tamara@nuczu.edu.ua</p>

Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Психологія наукової діяльності» є одним із вибірових компонентів для освітньо-наукової програми та є необхідною для реалізації професійних компетентностей при організації та реалізації власної наукової діяльності.
Мета вивчення навчальної дисципліни	Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на формування знань та вмінь що спроможності аналізувати та оцінювати психічні стани суб'єктів наукової діяльності, психологічні характеристики загальнонаукових методів дослідження, а також застосовувати знання та навички щодо психологічних аспектів міжособистісного спілкування в наукових спільнотах
Форми організації освітнього процесу (види навчальних занять)	Навчальні заняття (лекційні, семінарські, тренінгові, індивідуальні); консультації; самостійна робота; контрольні заходи.
Компетентності	<p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>СК 2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК 5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.</p> <p>СК 7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН 2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>ПРН 4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики..</p> <p>ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>ПРН 8. Визначати свої професійні можливості та завдання</p>

	підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.
Де можна застосувати отримані знання та вміння	Отриманні знання дозволяють здобувачам вищої освіти організувати та реалізовувати власну та колективну наукову діяльність, будувати ефективні міжособистісні та групові наукові комунікації, використовувати, зберігати та розвивати психологічний потенціал, ресурси, резерви та можливості індивідуальної та групової наукової діяльності.

Зміст навчальної дисципліни	Кількість годин
Тема 1. Психологічна система наукової діяльності.	10
Тема 2. Особистість суб'єкта наукової діяльності	14
Тема 3. Ідентичність науковця: критерії та особливості рефлексії	14
Тема 4. Наукова спільнота та психологія наукового співтовариства	16
Тема 5. Міжособистісне спілкування та взаємодія в наукових спільнотах	16
Тема 6. Імідж вченого: зовнішні та внутрішні детермінанти презентації науковця	10
Тема 7. Психологія творчості та психологічний потенціал суб'єкта наукової діяльності	14
Тема 8. Психологія професійного довголіття у науковій та науково-педагогічній діяльності	14
Тема 9. Етика наукової діяльності : психологічні аспекти академічної доброчесності.	12
Загальна кількість годин	120

Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
------------------------------------	------------------------

Оцінювання навчальних досягнень	Здійснюється за 100-бальною шкалою за критеріями, що наведені у робочій програмі дисципліни
Політика викладання навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються). Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документами НУЦЗ України.

**Рекомендовані основні
джерела інформації**

1. Наукова школа академіка НАПН України Тамари Яценко: колективна монографія; за заг. ред. акад. Т. С. Яценко. Дніпро : Інновація, 2019. 350 с.
2. Волянчук Н.Ю., Ложкін Г.В., Колосов А.Б., Андрійцев Б.В. Психологія наукової діяльності : монографія. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського; Центр ДЗК, 2020. 352 с.
3. Кердивар В.В., Овсяннікова Я.О., Перелигіна Л.А., Похілько Д.С., Тімченко О.В., Шашенков Д.М. Генезис вітчизняної спеціальності 19.00.09 – «Психологія діяльності в особливих умовах»: монографія / за заг. ред. проф. О.В. Тімченка. Харків : Факт, 2024. 315 с.
4. Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості: [Монографія] / За ред. С.Д. Максименка, С.Б. Кузікової, В.Л. Зливкова. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. 540 с. Психофізіологічні закономірності професійного самоздійснення особистості : монографія / О.М. Кокуна, В.В. Клименко, О.М. Корніяка, О.Р. Малхазов [та ін.] ; за ред. О.М. Кокуна. Київ : Педагогічна думка, 2015. 297 с.
5. Соціальна психологія наукової діяльності: комплекс навчально-методичного забезпечення для підготовки аспірантів за спеціальністю 053 «Психологія» Укл.: Ложкін Г.В. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2016. 34 с.
6. Сидоренко В.В. Методологія і методи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО, 2024. 150 с.
7. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
8. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. / О. Л. Туриніна. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.